

Марія Беспятюк, Роман Кулинич

Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

**Статистика в Україні за часів незалежності. Її вплив на прийняття
управлінських рішень**

З моменту здобуття незалежності у 1991 році, статистика в Україні стала важливим інструментом для відображення соціально-економічних змін. Створення державної системи статистики стало невід'ємною складовою побудови незалежної держави, що дозволяє приймати обґрунтовані рішення в економічній, демографічній та соціальній політиці.

У 1992 році було ухвалено Закон України "Про державну статистику", що закріпив правову основу для діяльності Держкомстату (Закон втратив чинність на підставі Закону № 2524-IX від 16.08.2022). Національним органом статистики стала Державна служба статистики України, яка є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом і підпорядковується Кабінету Міністрів України.

Після здобуття незалежності важливо було зробити перепис населення країни. Тому, у 2001 році був проведений перший Всеукраїнський перепис населення. Цей перепис дозволив державі отримати актуальні інформацію для здійснення демографічної політики, бюджетного планування, соціально-економічного розвитку країни та інших управлінських завдань [1, 2].

Як відомо, важливою умовою міжнародної інтеграції є проведення ринкових реформ, визначених Стратегією економічного та соціального розвитку України "Шляхом європейської інтеграції" на 2004–2015 роки [3]. Для забезпечення сталого розвитку системи державної статистики України була розроблена Стратегія розвитку державної статистики на період до 2008 року [4]. Її метою стало повне вирішення інформаційних потреб суспільства та приведення національної статистичної системи у відповідність з міжнародними стандартами.

У 2015 році було затверджено Стратегію сталого розвитку "Україна — 2020", яка включала реалізацію 62 реформ і програм, серед яких була й програма "Реформа статистики". Відповідно, відбувається реформування Державної служби статистики України, зокрема, скорочується штат і поетапно зменшується кількість обов'язкових статистичних звітів, які повинні подавати українські підприємства. Нині актуальною є Програма розвитку державної статистики до 2028 року [5, 6].

У наші дні, українська статистична система стикається з численними викликами, зокрема через геополітичну ситуацію та наслідки війни на Сході України. Крім того, пандемія COVID-19 поставила нові вимоги до збору та обробки статистичних даних у сфері охорони здоров'я та економіки. Проте Державна служба статисти продовжує працювати над вдосконаленням системи збору та аналізу даних, що сприяє ефективному прийняттю рішень.

Чинна система організації статистичної практики потребує критичного переосмислення і переборення стереотипів щодо збирання статистичних даних, їх опрацювання й економічного аналізу на основі широкого застосування економіко-статистичних методів та комп'ютерної техніки. Це дозволить більш ефективно використовувати статистичну інформацію та методи її аналізу для поглибленої характеристики економічних процесів, відповідно підвищить роль статистики в системі управління, що ґрунтується на економічних методах господарювання [7].

Одним із ключових напрямів є вдосконалення статистичних інструментів для підтримки бізнес-середовища та підприємницької діяльності. Статистика відіграє важливу роль у визначенні тенденцій розвитку бізнесу, оцінці економічних ризиків і можливостей для інвесторів. За допомогою даних, зібраних Державною службою статистики України, підприємства можуть краще орієнтуватися в ринкових змінах, оптимізувати свої стратегії та прогнозувати розвиток ринку.

Зокрема, статистика ринку дозволяє оцінювати структуру та динаміку окремих секторів економіки, аналізувати вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на розвиток підприємництва. Актуальність вибіркової системи звітності полягає в тому, що вона допомагає зменшити навантаження на малий та середній бізнес, надаючи водночас точніші дані для аналізу загальних тенденцій.

У сучасних умовах цифровізації статистика також сприяє розвитку електронної комерції та інноваційних бізнес-моделей, оскільки забезпечує аналіз великих обсягів даних і сприяє вивченню попиту та пропозиції на різних ринках.

Отже, статистика відіграє важливу роль у розвитку незалежної України, забезпечуючи державу важливими даними для прийняття стратегічних рішень. Незважаючи на численні виклики, з якими стикалася статистична система України, вона продовжує розвиватися та модернізуватися, адаптуючись до сучасних умов.

Література

1. Закон України Про державну статистику: Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>
2. Всеукраїнський перепис населення 2001 року: електронне джерело. URL: <https://2001.ukrcensus.gov.ua>
3. Стратегія економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004–2015 рр. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/493%D0%B0/2004> (дата звернення: 26.09.2024).
4. Про затвердження Стратегії розвитку державної статистики на період до 2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/910-2004-%D0%BF> (дата звернення: 06.07.2019).
5. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 23.07.2019).
6. Програма розвитку державної статистики до 2028 р. — Режим доступу: URL: https://ukrstat.gov.ua/plan_stat/2023/proekt_progr_28.pdf
7. Кулинич О.І., Кулинич Р.О. Теорія статистики [Текст] : підруч. / О. І. Кулинич, Р. О. Кулинич. — [7-е вид., перероб. і доп.]. — К. : Знання, 2015. — 239 с.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**